

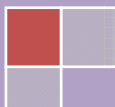
جمهوری اسلامی ایران

وزارت تعاون، کار و رفاه

اجتماعی

وضعیت جوانان غیر شاغل که در حال تحصیل یا مهارت آموزی نمی باشند (تطبق استانی)

شناسنامه نشریه

عنوان	وضعیت جوانان غیر شاغل که در حال تحصیل یا مهارت‌آموزی نمی‌باشند (تطبیق استانی)
شماره	۹۷ - ۶
ناشر	مرکز آمار و اطلاعات راهبردی، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
تهیه کنندگان	سید نعمت اله میر فلاح نصیری، فریده دل‌عظیمی
ناظر چاپ	مجتبی امرائی
تاریخ انتشار	خرداد ۱۳۹۷
کلید واژه	NEET، شاخص NEET، جوانان، استان، جوانان غیر شاغل که در حال تحصیل یا مهارت‌آموزی نمی‌باشند،
نشانی	تهران، خیابان دکتر فاطمی، روبروی هتل لاله، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، طبقه چهارم
تلفن و دورنگار	۸۸۹۵۵۰۳۳ و ۸۸۹۵۵۰۳۴
پست الکترونیک و وبگاه	www.amarkar.ir و amarkar@mcls.gov.ir

حق مالکیت معنوی این گزارش متعلق به مرکز آمار و اطلاعات راهبردی است و استفاده از آن با ذکر مآخذ بلامانع است

مرکز آمار و اطلاعات راهبردی

پیشگفتار

حکمرانی خوب در سطح کلان، نیازمند ترکیبی پیچیده از شرایط اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، امنیتی و فرهنگی است که تحقق آن‌ها مستلزم ابزارها و روش‌های خاص خود است. تحقق این شرایط به داده‌ها و تحلیل‌هایی نیاز دارد که بدون آن‌ها شناخت وضع موجود و مسیرهای ممکن به سوی وضع مطلوب ممکن نخواهد شد. آمار یکی از این ابزارهای بنیادی برای کسب چنین داده‌هایی و تحلیل برخی الزامات دست یافتن به وضع مطلوب است.

برخورداری از داده‌های آماری معتبر و به‌روز، در همه امور اعم از سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی، تعیین اهداف و خط‌مشی‌ها، هدایت امور اجرایی و در نهایت ارزیابی میزان موفقیت آن‌ها به اندازه‌ای اهمیت دارد که باید داده‌ها و تحلیل‌های آماری را عاملی زیربنایی در فرایند توسعه و آینده‌پژوهی هر جامعه به شمار آورد به گونه‌ای که حکمرانی خوب بدون آن ممکن نیست. لیکن استفاده مناسب از آمار برای تحقق توسعه اولاً نیازمند شناسایی آن دسته داده‌هایی است که بانک‌های اطلاعاتی با ارائه آن‌ها می‌توانند به مدیریت مؤثر و کارآمد کمک کنند؛ و ثانیاً بخش‌های متولی برنامه‌ریزی و مدیریت فرایندها باید به ابزارها و توانمندی‌های لازم برای بهره‌گرفتن از آمار مجهز باشند.

داده‌های آماری دقیق و به‌هنگام در زمینه‌های تحولات بازار کار، وضعیت تعاونی‌ها و شاخص‌های رفاه اجتماعی از ملزومات وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری مؤثر و ارتقای کیفی فعالیت‌های این وزارتخانه در جهت توسعه پایدار است. بدون در دسترس بودن چنین داده‌هایی نقش‌آفرینی مؤثر و کارآمد این وزارتخانه در عرصه سیاست‌گذاری اشتغال، ارتقای سهم بخش تعاون در اقتصاد و ایجاد و کارآمدسازی نظام رفاهی جامع و چندلایه ناممکن خواهد بود. چنین داده‌هایی هم‌چنین برای کمک به فرایند ارتباط بین‌سازمانی و هماهنگ کردن اقدامات وزارتخانه با سایر دستگاه‌ها ضرورت دارند. تولید این داده‌ها بخشی از وظیفه حاکمیتی برای تولید داده‌های شفاف و معتبر و ارائه آن‌ها به جامعه و همه ذینفعان نیز هست.

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، با عنایت به سیاست‌های کلی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری در خصوص تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی به دولت و اشاره به بند ۱۱ آن که بر «شفاف‌سازی و به‌هنگام‌سازی آمار و اطلاعات و تسهیل دسترسی به آن و اطلاع‌رسانی در مورد ابعاد و فرصت‌های سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری در رشته‌های مختلف و مقابله جدی با استفاده از هر گونه دسترسی اطلاعاتی ویژه» تأکید می‌کند؛ و به استناد بند «ی» ماده ۸ قانون مدیریت خدمات کشوری مبنی بر حاکمیتی بودن امور آمار و همچنین لزوم رعایت اصول ده‌گانه بنیادین آمارهای رسمی، به طور مستمر از طریق شناسایی، تولید یا گردآوری، آمایش و به‌هنگام‌سازی اطلاعات و آمارهای ثبتي و تعامل و مشارکت با سایر دستگاه‌های اجرایی و سازمان‌های ملی و بین‌المللی، در راستای مأموریت‌های خود و به منظور استقرار مدیریت دانش، نسبت به تهیه و تدوین نشریات و گزارش‌های آماری مرتبط با حوزه‌های کار، تعاون و رفاه اجتماعی اقدام می‌نماید. کاربران، ذینفعان و محققین با مراجعه به سامانه اطلاع‌رسانی آماری به نشانی www.amarkar.ir می‌توانند به تمام نسخه‌های الکترونیکی نشریات و گزارش‌های تخصصی تدوین شده دست یابند. بدیهی است نظرات ارزشمند و پیشنهادهای تکمیلی صاحب‌نظران، یاری‌رسان این وزارتخانه در پیشبرد برنامه‌ها و اثربخشی بیشتر آن‌ها خواهد بود.

علی ربیعی

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی

پس از وقوع بحران‌های مالی و اقتصادی در جهان، سازمان بین‌المللی کار به منظور درک بهتر وضعیت بازار کار جوانان و با توجه به آنکه شاخص‌های سنتی بازار کار به تنهایی نمی‌توانند گویای وضعیت دقیقی از نیروی کار آنان باشد، شاخص دیگری تحت عنوان NEET را برای جوانان تعریف و مدنظر قرار داده است. ایران نیز در حال حاضر همچنان از نظر بافت جمعیتی دارای ساختار سنی جوان می‌باشد، گرچه جمعیت‌شناسان معتقدند طی سی سال آینده شاهد ورود کشور به مرحله سالخوردگی جمعیت خواهیم بود. از این رو همچنان نقش جوانان در ساختار جامعه و تاثیرگذاری آنان در مولفه‌های اقتصادی و اجتماعی کشور، مهم و ارزنده تلقی می‌شود و توجه به افزایش اشتغال و کاهش بیکاری جوانان همواره مورد تاکید و توجه سیاستگذاران بوده و انتظار می‌رود در راستای تحقق کار شایسته و توسعه پایدار یکی از اهداف کشور کاهش تعداد جوانانی باشد که نه شاغل، نه در حال تحصیل هستند و نه به کسب مهارت مشغولند. در این گزارش با توجه به این‌که طرح نیروی کار به دلیل ایتیمم نبودن تعداد نمونه‌ها قادر به ارائه برآوردی از جمعیت کشور به تفکیک گروه سنی (به طور مثال ۱۵-۲۴ ساله) برای استان‌های کشور نمی‌باشد، از این‌رو از نتایج طرح سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۵، برای محاسبه شاخص NEET، استفاده شده است.

سید نعمت اله میرفلاح نصیری

رئیس مرکز آمار و اطلاعات راهبردی

مرکز آمار و اطلاعات راهبردی

وضعیت جوانان غیر شاغل که در حال تحصیل یا مهارت آموزی نمی باشند (NEET)^۱

(تطبیق استانی)

در تحلیل‌های مربوط به وضعیت جوانان در بازار کار، معمولاً از سه شاخص میزان بیکاری، نرخ اشتغال و نرخ مشارکت نیروی کار جوانان استفاده می‌گردد. این نکته را نباید از نظر دور داشت که شاخص میزان بیکاری جوانان در مقایسه با میزان بیکاری کل می‌تواند صرفاً گویای بخشی از نیروی کار بالقوه جوانان باشد که به دلایلی نتوانسته‌اند مشغول فعالیت شوند. بخش دیگری از ذخیره پنهان نیروی کار جوان نیز جوانان غیر فعالی هستند که علی‌رغم میل خود و به اجبار نتوانستند وارد بازار کار شوند و غیر فعال مانده‌اند. در این راستا سازمان بین‌المللی کار به منظور درک بهتر وضعیت بازار کار جوانان و با توجه به آن که شاخص‌های نامبرده شده به تنهایی نمی‌توانند گویای وضعیت دقیقی از نیروی کار آنان باشد، شاخص دیگری تحت عنوان NEET را برای جوانان تعریف و مدنظر قرار داده است که آمارشناسان کار در خصوص این شاخص تفسیرهای زیر را دارند:

- کم بودن تعداد مشمولین NEET، نشانگر گذر سالم از مدرسه به کار است.
- زیاد بودن تعداد مشمولین NEET، به معنی به حاشیه رانده شدن جوانان است.
- این شاخص بیانگر توجه به جوانانی است که بازار کار را رها کرده و یا تمایلی جهت پیوستن به آن را ندارند.
- زیاد بودن میزان NEET در قیاس با میزان بیکاری جوانان به این معنی است که تعداد زیادی از جوانان ناامید از کار بوده یا امکان دسترسی به آموزش و مهارت‌آموزی را ندارند.
- مشمولین NEET به دلیل اینکه قابلیت‌های خود را جهت دستیابی به شغل، بهبود نمی‌دهند، لذا در معرض خطر جدایی اجتماعی و بازار کار قرار دارند.
- شاخص NEET، مناسب‌ترین معیار برای نشان دادن واقعیت‌های اقتصادی در حال ظهور با خطر بیکاری و عدم فعالیت است.

موضوع اشتغال و بیکاری همواره از موضوعات مهم و اساسی کشور بوده است. در این بین با توجه به ساختار سنی جمعیت کشور، اتخاذ سیاست‌ها و راهکارهایی جهت ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب برای قشر جوان و به دنبال آن کاهش بیکاری آنان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. اشتغال ناقص و یا عدم اشتغال جوانان و واردآوردن فشار اقتصادی به خانواده‌ها، می‌تواند آنان را در معرض طرد اجتماعی و بلا تکلیفی اقتصادی و ترس از آینده‌ای نامعلوم قرار دهد.

^۱ - Young people not in employment, education or training

جمعیت NEET شامل زیر گروه‌های زیر می‌باشد:

- ۱- بیکاران: شامل بیکاران کوتاه مدت و بلندمدت که بزرگترین گروه فرعی هستند.
 - ۲- جوانانی که مسئولیت خانوادگی مثل نگهداری از سالمندان یا کودکان، آنها را از ورود به بازار کار و تحصیل بازداشته است.
 - ۳- جوانان بیمار (بیماری طولانی مدت) یا معلول
 - ۴- افرادی که فاقد مشکل مالی بوده اما در جستجوی فرصت شغلی خاص هستند. این گروه معمولاً به طور فعال به دنبال کار یا بهبود مهارت‌های خود بوده اما هر فرصت شغلی را نمی‌پذیرند.
 - ۵- افرادی که معمولاً در حال سفر بوده و یا درگیر فعالیت‌های هنری و خلاقانه نظیر موسیقی، نقاشی و یا جهانگردی و ... هستند.
 - ۶- جوانانی که به دلایل فردی، خانوادگی و اجتماعی از جستجوی شغل دلسرد شده و به دنبال کسب مهارت و دانش نیستند که این شرایط برای آنها به دلیل عدم توانایی جسمی و مغزی به وجود نیامده بلکه یا دلسرد از یافتن شغل هستند یا به دلایلی نظیر زمینه‌های خانوادگی، به دنبال سبک زندگی خطرناک و غیراجتماعی (مصرف مواد و یا دارای جرم جنایی) هستند.
- با توجه به دسته‌بندی مذکور، می‌توان گفت تمامی جوانان در گروه‌های فوق آسیب‌پذیر نمی‌باشند. به طور مثال گروه آخر به شدت در معرض مواجهه با آسیب‌های اجتماعی هستند. البته مطالعات جهانی نشان می‌دهد که این گروه، بخش کوچکی از مجموعه فوق را تشکیل می‌دهند.

مرکز آمار و اطلاعات راهبردی

شاخص NEET بیانگر سهم جوانان ۱۵-۲۴ ساله غیرشاغلی است که نه در حال تحصیل هستند و نه به کسب مهارت مشغولند.

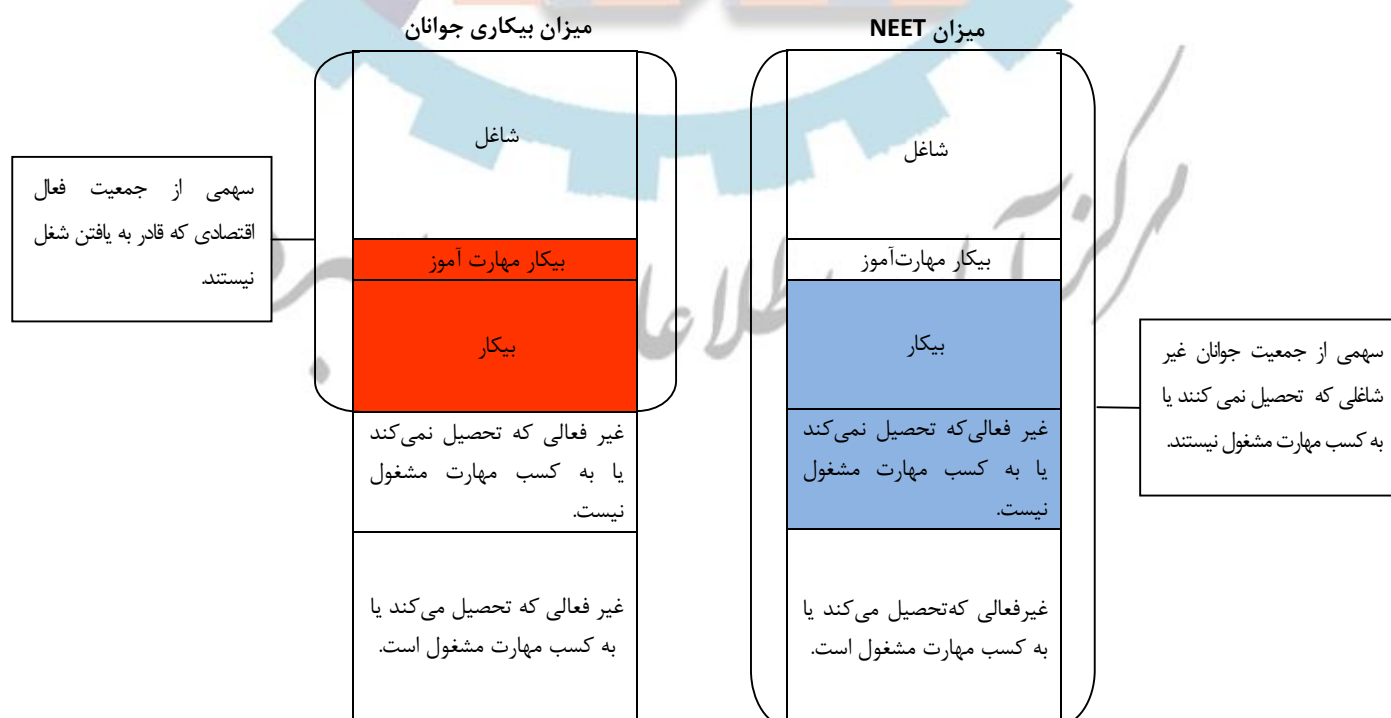
روش محاسبه شاخص به شرح زیر می‌باشد:

$$NEET(\%) = \frac{\text{جمعیت جوانان غیر فعال و بیکار که در حال تحصیل یا کسب مهارت نیستند}}{\text{جمعیت جوانان ۱۵-۲۴ ساله}} \times 100$$

لازم به ذکر است شاخص NEET برای گروه جمعیتی ۱۵-۲۹ ساله نیز قابل محاسبه می‌باشد که برخی کشورها این شاخص را برای این گروه سنی نیز محاسبه می‌نمایند. شاخص NEET کمک می‌کند تا تصویری دیگر و فهم وسیع‌تری از بازار کار جوانان در ترکیب با میزان بیکاری جوانان، نرخ اشتغال، و نرخ مشارکت نیروی کار فراهم شود. میزان بیکاری و میزان NEET، مکمل یکدیگر بوده و دارای تفاوت‌هایی می‌باشند به طوری که میزان بیکاری جوانان به جمعیت فعال اقتصادی که قادر به یافتن شغل نیستند، اشاره دارد و به روش زیر محاسبه می‌گردد:

$$\text{میزان بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار جوانان}}{\text{جمعیت فعال جوانان}} \times 100$$

در حالی که میزان NEET، سهمی از جمعیت جوانان غیر شاغلی است که نه در حال تحصیل هستند و نه به کسب مهارت می‌پردازند. در شکل زیر تفاوت جمعیت در نظر گرفته شده در محاسبه میزان بیکاری و شاخص NEET، نشان داده شده است:

شایان ذکر است سنجش شاخص NEET به راحتی امکان پذیر نبوده و نیاز به بررسی و در نظر گرفتن تمامی جوانب و ابعاد قضیه دارد. منظور از کسب مهارت، مهارت آموزی از طریق آموزش های رسمی است و از آنجایی که در پرسشنامه طرح سرشماری عمومی نفوس و مسکن و همچنین طرح آمارگیری نیروی کار کشور در ارتباط با وضع فعالیت افراد، پرسش مربوط به مهارت آموزی گنجانده نشده است، از این رو امکان محاسبه دقیق این شاخص مقدور نمی باشد که البته تعداد اندک آن، تاثیری در تغییر سهم نداشته و قابل چشم پوشی می باشد. ولی با توجه به ملاحظات، محاسبه متغیرها و اندازه گیری این شاخص برای استان های کشور با توجه به این که طرح نیروی کار به دلیل ایتیمم نبودن تعداد نمونه ها قادر به ارایه برآوردی از جمعیت کشور به تفکیک گروه سنی (به طور مثال ۲۴-۱۵ ساله) برای استان های کشور نمی باشد، از نتایج طرح سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۵، میسر است.

لازم به ذکر است میزان NEET کل کشور در سال ۱۳۹۵، از نتایج سالانه طرح آمارگیری نیروی کار، قابل محاسبه می باشد ولی با میزان محاسبه شده از نتایج طرح سرشماری نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵، مغایرت دارد، که این امر به دلیل متفاوت بودن اهداف و زمان آماری هر یک از طرح های مذکور، می باشد. لذا استفاده از نتایج طرح سرشماری عمومی نفوس و مسکن امکان مقایسه جایگاه استان در کشور را فراهم می نماید.

جدول ۱- میزان NEET در برخی کشورها- سال ۲۰۱۶ (درصد)

شرح	مرد و زن	مرد	زن
ژاپن	۳.۵	۲.۶	۴.۶
سنگاپور	۴.۰	۲.۹	۵.۱
آلمان	۶.۷	۶.۱	۷.۴
انگلیس	۱۰.۹	۱۰.۳	۱۱.۵
مالزی	۱۱.۷	۸.۴	۱۵.۳
فرانسه	۱۱.۸	۱۱.۹	۱۱.۷
کانادا	۱۳.۵	۱۴.۱	۱۲.۹
آمریکا	۱۵.۰	۱۴.۳	۱۵.۷
یونان	۱۵.۸	۱۵.۹	۱۵.۷
فیلیپین	۲۲.۲	۱۵.۵	۲۹.۲
اندونزی	۲۲.۵	۱۶.۱	۲۹.۱
ترکیه	۲۴.۰	۱۴.۵	۳۳.۵
مصر	۲۷.۶	۱۹.۸	۳۵.۷
بنگلادش	۲۸.۹	۱۰.۰	۴۷.۰
ایران*	۳۶.۲	۲۳.۸	۴۹.۰

ماخذ: سازمان بین المللی کار (ILO)

* مبنای محاسبه شاخص، نتایج طرح سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵، می باشد.

گزارش حاضر با توجه به نتایج طرح سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵ به محاسبه شاخص NEET پرداخته است. بررسی‌ها حاکی از آن است که در سال ۱۳۹۵، ۳۶.۲ درصد جوانان کشور، شاغل نبوده و در حال تحصیل یا کسب مهارت نیز نمی‌باشند. البته بخش عمده آن مربوط به زنان است که نرخ مشارکت آنان در فعالیت‌های اقتصادی به دلیل شرایط فرهنگی اجتماعی کشور بسیار کم می‌باشد.

در سال ۱۳۹۵، میزان NEET برای مردان، حدود ۲۳.۸ درصد، بوده است. همچنین در گروه زنان، ۴۹.۰ درصد از زنان ۱۵-۲۴ ساله شاغل نبوده و در حال تحصیل یا کسب مهارت نمی‌باشند.

بررسی‌ها نشان می‌دهد میزان NEET برای زنان، بیش از ۱.۳ برابر میزان کل کشور می‌باشد. همچنین این میزان حدود ۲ برابر میزان مذکور برای مردان است. به عبارت دیگر زنان غیر شاغلی که در حال تحصیل و یا مهارت آموزی نمی‌باشند، بیش از ۲ برابر مردان در این گروه، می‌باشد.

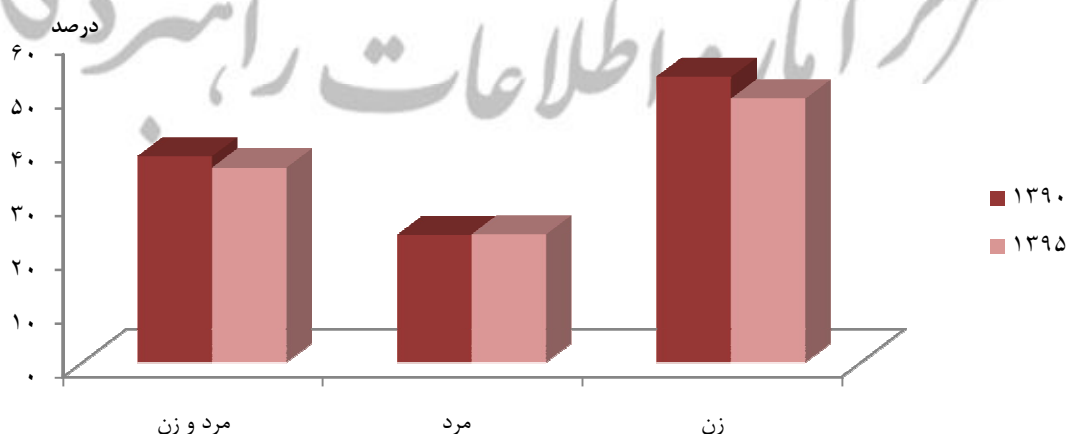
بررسی شاخص NEET، بر اساس نتایج طرح سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۰ نشان‌دهنده روند نزولی میزان این شاخص می‌باشد به طوری که این میزان با کاهش ۲.۱ درصدی از ۳۸.۳ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۳۶.۲ درصد در سال ۱۳۹۵، رسیده است. این شاخص در گروه مردان با افزایش ۰.۱ درصدی و در گروه زنان با کاهش ۴.۱ درصدی مواجه بوده است.

جدول ۲- میزان NEET و تغییرات مطلق جوانان غیر فعال و بیکار که تحصیل یا کسب مهارت نمی‌کنند در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۰ (درصد)

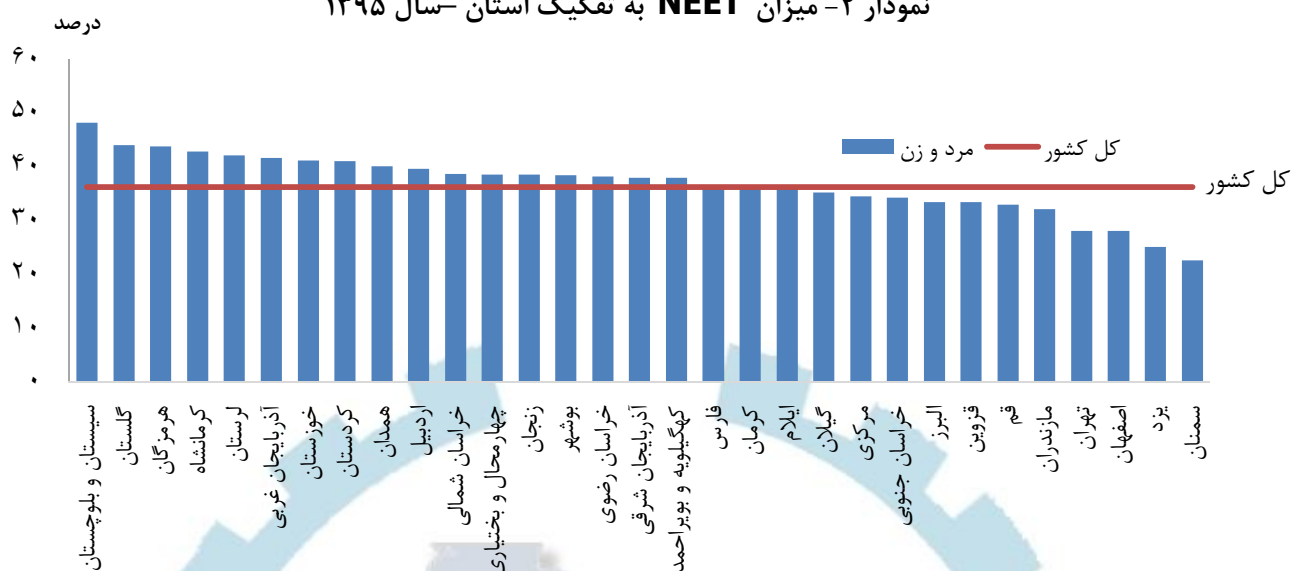
شرح	مرد و زن	مرد	زن
۱۳۹۰	۳۸.۳	۲۳.۷	۵۳.۱
۱۳۹۵	۳۶.۲	۲۳.۸	۴۹.۰
تغییرات مطلق ۹۵ نسبت به ۹۰	-۲.۱	+۰.۱	-۴.۱

* مبنای محاسبه شاخص، نتایج طرح سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال‌های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵، می‌باشد.

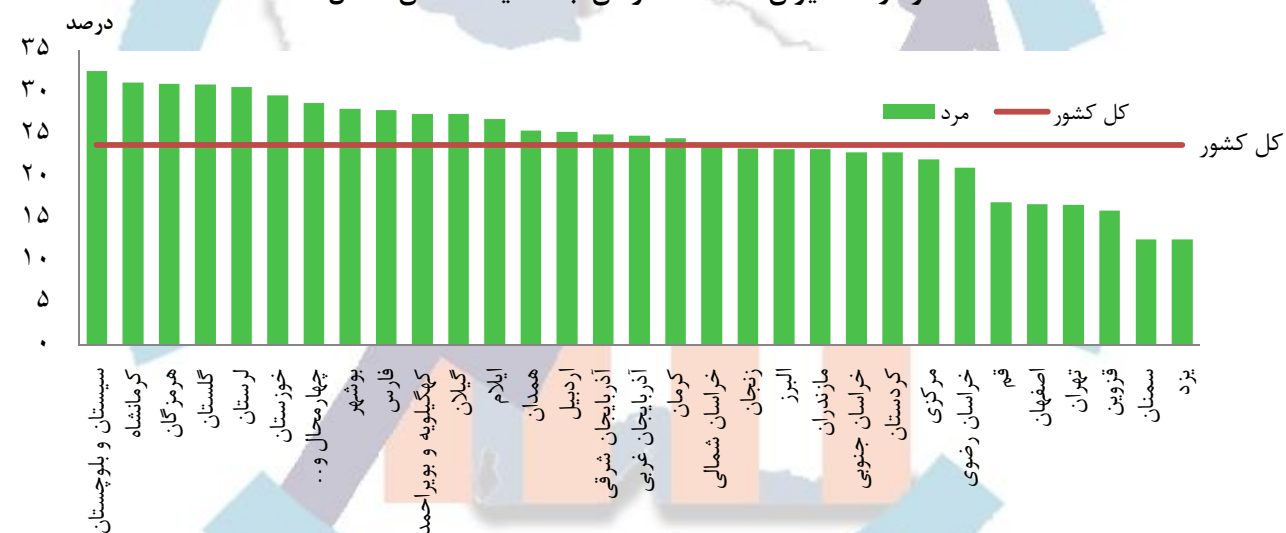
نمودار ۱- روند میزان NEET در سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۰

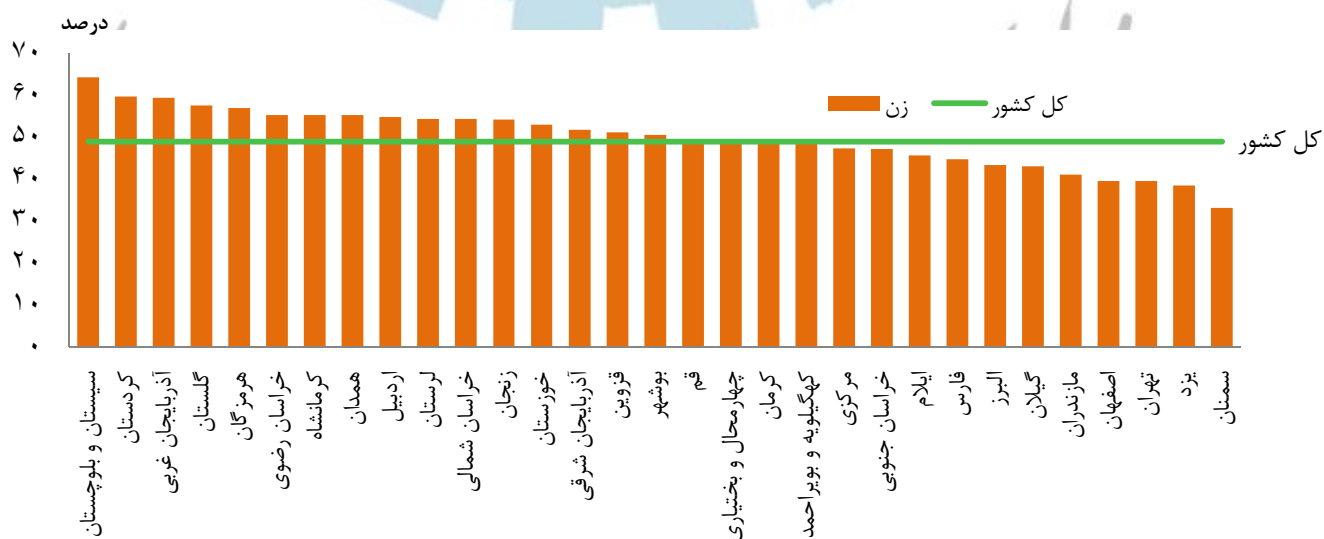
نمودار ۲- میزان NEET به تفکیک استان- سال ۱۳۹۵

نمودار ۳- میزان NEET مردان به تفکیک استان- سال ۱۳۹۵

نمودار ۴- میزان NEET زنان به تفکیک استان- سال ۱۳۹۵

چنانچه در نمودار فوق مشاهده می‌شود بیشترین میزان NEET در سال ۱۳۹۵، به استان سیستان و بلوچستان با ۴۸.۲ درصد، استان گلستان با ۴۴.۰ درصد و استان هرمزگان با ۴۳.۸ درصد و کمترین آن به استان‌های سمنان، یزد و اصفهان به ترتیب با ۲۲.۶ درصد، ۲۵.۱ درصد و ۲۸.۰ درصد، تعلق داشته است. بررسی‌ها نشان می‌دهد در سال ۱۳۹۵ در گروه مردان، استان سیستان و بلوچستان با ۳۲.۶ درصد، استان کرمانشاه با ۳۱.۲ درصد و استان هرمزگان با ۳۱.۱ درصد بیشترین و استان‌های سمنان و یزد با ۱۲.۶ درصد، استان قزوین با ۱۶.۰ درصد و استان تهران با ۱۶.۷ درصد، کمترین میزان NEET را در بین استان‌های کشور داشته‌اند.

در گروه زنان نیز استان سیستان و بلوچستان با ۶۴.۳ درصد، استان کردستان با ۵۹.۶ درصد و استان آذربایجان غربی با ۵۹.۳ درصد بیشترین و استان سمنان با ۳۳.۲ درصد، استان یزد با ۳۸.۵ درصد و استان‌های تهران و اصفهان با ۳۹.۵ درصد، کمترین میزان NEET را در بین استان‌های کشور داشته‌اند. مطالعه شاخص NEET در استان‌های کشور نشان می‌دهد که شکاف (مطلق) در میزان NEET به حدود ۲۶ درصد، رسیده است. به عبارت بهتر میزان NEET در استان سیستان و بلوچستان، حدود ۲ برابر استان سمنان، می‌باشد.

جدول ۳- شکاف شاخص NEET استان‌های کشور در سال ۱۳۹۵

میزان NEET (درصد)	شرح
۴۸.۲ (سیستان و بلوچستان)	بالا ترین
۲۲.۶ (سمنان)	پایین ترین
۲۵.۶	شکاف (مطلق)*

* مبنای محاسبه شاخص، نتایج طرح سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵، می‌باشد.

مرکز آمار و اطلاعات راهبردی

از جمله علل بالا بودن میزان NEET در برخی از استان‌های کشور، مربوط به جوانان بیکاری است که بخش عمده‌ای از این گروه را تشکیل می‌دهند. همچنین علت دیگر آن درک نادرست عامه مردم از واژه شاغل است. به طوریکه تلقی عموم مردم از فرد شاغل، کسی است که مزد و حقوق بگیر بوده و در یک بنگاه فعالیت می‌کند. در حالی که بخشی از گروهی از این افراد که ترک تحصیل می‌کنند (به ویژه در مناطق روستایی) برای یکی از اعضای خانوار خود فعالیت می‌کنند که در این صورت در زمره کارکنان فامیلی بدون مزد قرار گرفته ولی به اشتباه خود را بیکار قلمداد می‌نمایند و یا افراد بسیاری هستند که کارکن مستقل بوده یا (به ویژه زنان) در محل سکونت خود، مشغول انجام شغل خانگی و کسب درآمد بوده که در این صورت، آنان نیز در زمره شاغلین محسوب می‌شوند. همچنین برخی از جوانان به صورت داوطلبانه از چرخه آموزش و بازار کار خارج شده‌اند. به طور مثال جوانان دارای درآمد بدون کار (در خانواده‌های با تمکن مالی بالا) و یا مادران جوانی که حتی در یک خانوار با درآمد بالا زندگی کرده ولی تصمیم می‌گیرند که به طور داوطلبانه به منظور مراقبت از فرزندان خود از بازار کار خارج شوند.

این نکته را نیز نباید از نظر دور داشت که برخی از جوانان نیز به طور غیرارادی و به اجبار به دلایلی نظیر ناتوانی، بیماری و معلولیت قادر به اشتغال، تحصیل و یا کسب مهارت نیستند و یا حتی مادر جوانی که توانایی پرداخت هزینه مراقبت از کودک یا کودکان خود را ندارد و به اجبار، بازار کار را ترک می‌کند. ولی قسمت نگران‌کننده موضوع، جوانانی هستند که در هیچ یک از مصادیق برشمرده فوق گنجانده نشده و در عین حال نه در جستجوی کار بوده و نه در حال آموزش یا کسب مهارت می‌باشند. این گروه به شدت در معرض خطر به حاشیه رانده شدن از بازار کار و مواجهه با محرومیت‌ها و ناهنجاری‌های اجتماعی هستند که توجه ویژه برنامه‌ریزان برای وضع سیاست‌های حمایتی از جمله فراهم نمودن امکانات تحصیلی، مهارت‌آموزی و اشتغال را طلب می‌نمایند.

در دستور کار ۲۰۳۰ سازمان ملل متحد نیز در دستیابی به توسعه پایدار، دو هدف برای جوانان در نظر گرفته شده است: الف- دسترسی کامل و موثر به اشتغال و کار شایسته برای تمامی زنان و مردان از جمله افراد جوان ب- کاهش افرادی که شاغل نیستند و در حال تحصیل و مهارت آموزی نمی‌باشند (کاهش میزان NEET)

از این رو نقش برنامه‌ریزان و سیاستگذاران برای منابع انسانی کشور به ویژه جوانان در دستیابی به توسعه پایدار امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر خواهد بود.

جدول ۴ - میزان NEET به تفکیک استان - سال ۱۳۹۵

سال	جنس	تعداد	تعداد غیرفعالان و بیکارانی که در حال تحصیل یا کسب مهارت نمی‌باشند	میزان NEET (درصد)
کل کشور	مرد و زن	۱۱۸۵۱۸۷۶	۴۲۹۰۲۶۳	۳۶.۲
	مرد	۶۰۲۲۶۶۳	۱۴۳۱۵۰۹	۲۳.۸
	زن	۵۸۲۹۲۱۳	۲۸۵۸۷۵۴	۴۹.۰
آذربایجان شرقی	مرد و زن	۵۴۸۱۹۰	۲۰۷۸۱۲	۳۷.۹
	مرد	۲۸۴۱۲۴	۷۱۳۷۶	۲۵.۱
	زن	۲۶۴۰۶۶	۱۳۶۴۳۶	۵۱.۷
آذربایجان غربی	مرد و زن	۵۲۵۱۴۱	۲۱۹۱۰۵	۴۱.۷
	مرد	۲۶۸۲۸۳	۶۶۷۸۲	۲۴.۹
	زن	۲۵۶۸۵۸	۱۵۲۳۲۳	۵۹.۳
اردبیل	مرد و زن	۱۹۶۵۰۹	۷۷۸۳۱	۳۹.۶
	مرد	۱۰۱۶۴۹	۲۵۸۶۲	۲۵.۴
	زن	۹۴۸۶۰	۵۱۹۶۹	۵۴.۸
اصفهان	مرد و زن	۶۹۲۵۹۰	۱۹۴۱۴۰	۲۸.۰
	مرد	۳۵۰۱۲۹	۵۸۸۴۶	۱۶.۸
	زن	۳۴۲۴۶۱	۱۳۵۲۹۴	۳۹.۵
البرز	مرد و زن	۳۶۴۸۸۸	۱۲۱۹۷۹	۳۳.۴
	مرد	۱۸۱۳۶۷	۴۲۳۰۲	۲۳.۳
	زن	۱۸۳۵۲۱	۷۹۶۷۷	۴۳.۴
ایلام	مرد و زن	۸۹۲۱۵	۳۲۰۵۷	۳۵.۹
	مرد	۴۶۲۸۰	۱۲۴۳۳	۲۶.۹
	زن	۴۲۹۳۵	۱۹۶۲۴	۴۵.۷
بوشهر	مرد و زن	۱۷۲۰۰۴	۶۶۰۸۳	۳۸.۴
	مرد	۹۲۷۷۷	۲۶۰۵۲	۲۸.۱
	زن	۷۹۲۲۷	۴۰۰۳۱	۵۰.۵
تهران	مرد و زن	۱۷۸۱۲۸۰	۵۰۰۱۴۳	۲۸.۱
	مرد	۸۹۲۷۵۲	۱۴۹۱۹۱	۱۶.۷
	زن	۸۸۸۵۲۸	۳۵۰۹۵۲	۳۹.۵
چهارمحال و بختیاری	مرد و زن	۱۴۶۴۷۴	۵۶۵۷۹	۳۸.۶
	مرد	۷۳۶۶۰	۲۱۲۱۶	۲۸.۸
	زن	۷۲۸۱۴	۳۵۳۶۳	۴۸.۶
خراسان جنوبی	مرد و زن	۱۲۹۵۱۲	۴۴۲۹۱	۳۴.۲
	مرد	۶۹۰۷۲	۱۵۷۸۶	۲۲.۹
	زن	۶۰۴۴۰	۲۸۵۰۵	۴۷.۲

ماخذ: مبنای محاسبه شاخص، نتایج طرح سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵، می‌باشد.

جدول ۴- میزان NEET به تفکیک استان - سال ۱۳۹۵ (ادامه)

سال	جنس	تعداد	تعداد غیرفعالان و بیکارانی که در حال تحصیل یا کسب مهارت نمی‌باشند	میزان NEET (درصد)
خراسان رضوی	مرد و زن	۹۶۹۱۷۴	۳۷۰۰۷۲	۳۸.۲
	مرد	۴۸۵۲۶۴	۱۰۲۴۵۹	۲۱.۱
	زن	۴۸۳۹۱۰	۲۶۷۶۱۳	۵۵.۳
خراسان شمالی	مرد و زن	۱۴۱۳۴۰	۵۴۶۹۷	۳۸.۷
	مرد	۷۱۷۵۶	۱۶۹۱۳	۲۳.۶
	زن	۶۹۵۸۴	۳۷۷۸۴	۵۴.۳
خوزستان	مرد و زن	۷۶۶۲۴۰	۳۱۵۸۷۸	۴۱.۲
	مرد	۳۸۷۱۴۷	۱۱۵۰۲۷	۲۹.۷
	زن	۳۷۹۰۹۳	۲۰۰۸۵۱	۵۳.۰
زنجان	مرد و زن	۱۵۶۸۴۱	۶۰۵۶۰	۳۸.۶
	مرد	۷۹۴۵۱	۱۸۵۸۱	۲۳.۴
	زن	۷۷۳۹۰	۴۱۹۷۹	۵۴.۲
سمنان	مرد و زن	۱۱۷۱۷۲	۲۶۴۶۰	۲۲.۶
	مرد	۶۰۴۰۱	۷۶۳۲	۱۲.۶
	زن	۵۶۷۷۱	۱۸۸۲۸	۳۳.۲
سیستان و بلوچستان	مرد و زن	۵۲۵۷۶۴	۲۵۳۴۶۷	۴۸.۲
	مرد	۲۶۷۲۴۱	۸۷۱۶۸	۳۲.۶
	زن	۲۵۸۵۲۳	۱۶۶۲۹۹	۶۴.۳
فارس	مرد و زن	۷۰۰۱۷۵	۲۵۳۳۴۸	۳۶.۲
	مرد	۳۵۹۷۳۳	۱۰۰۸۵۳	۲۸.۰
	زن	۳۴۰۴۴۲	۱۵۲۴۹۵	۴۴.۸
قزوین	مرد و زن	۱۸۰۹۱۸	۶۰۴۸۳	۳۳.۴
	مرد	۹۰۸۸۱	۱۴۵۱۶	۱۶.۰
	زن	۹۰۰۳۷	۴۵۹۶۷	۵۱.۱
قم	مرد و زن	۱۹۷۶۸۹	۶۵۲۵۴	۳۳.۰
	مرد	۹۸۳۶۹	۱۶۷۵۲	۱۷.۰
	زن	۹۹۳۲۰	۴۸۵۰۲	۴۸.۸
کردستان	مرد و زن	۲۴۷۰۶۵	۱۰۱۳۹۸	۴۱.۰
	مرد	۱۲۴۹۹۲	۲۸۵۹۹	۲۲.۹
	زن	۱۲۲۰۷۳	۷۲۷۹۹	۵۹.۶
کرمان	مرد و زن	۵۲۲۰۱۷	۱۸۹۰۸۶	۳۶.۲
	مرد	۲۶۸۴۲۵	۶۶۱۴۰	۲۴.۶
	زن	۲۵۳۵۹۲	۱۲۲۹۴۶	۴۸.۵

جدول ۴- میزان NEET به تفکیک استان - سال ۱۳۹۵ (ادامه)

سال	جنس	تعداد	تعداد غیرفعالان و بیکارانی که در حال تحصیل یا کسب مهارت نمی‌باشند	میزان NEET (درصد)
کرمانشاه	مرد و زن	۲۹۷۴۲۲	۱۲۷۱۵۰	۴۲.۸
	مرد	۱۵۴۶۶۵	۴۸۳۲۶	۳۱.۲
	زن	۱۴۲۷۵۷	۷۸۸۲۴	۵۵.۲
کهگیلویه و بویراحمد	مرد و زن	۱۱۵۵۸۰	۴۳۸۱۶	۳۷.۹
	مرد	۵۷۷۷۹	۱۵۸۶۳	۲۷.۵
	زن	۵۷۸۰۱	۲۷۹۵۳	۴۸.۴
گلستان	مرد و زن	۲۸۱۳۴۷	۱۲۳۹۱۸	۴۴.۰
	مرد	۱۴۲۷۳۴	۴۴۲۵۵	۳۱.۰
	زن	۱۳۸۶۱۳	۷۹۶۶۳	۵۷.۵
گیلان	مرد و زن	۳۴۸۷۴۱	۱۲۲۷۱۵	۳۵.۲
	مرد	۱۷۶۷۷۷	۴۸۶۶۴	۲۷.۵
	زن	۱۷۱۹۶۴	۷۴۰۵۱	۴۳.۱
لرستان	مرد و زن	۲۷۶۲۸۴	۱۱۶۴۰۴	۴۲.۱
	مرد	۱۴۲۵۵۹	۴۳۷۱۹	۳۰.۷
	زن	۱۳۳۷۲۵	۷۲۶۸۵	۵۴.۴
مازندران	مرد و زن	۴۴۱۳۶۸	۱۴۱۵۳۲	۳۲.۱
	مرد	۲۲۳۳۸۵	۵۲۱۳۹	۲۳.۳
	زن	۲۱۷۹۸۳	۸۹۳۹۳	۴۱.۰
مرکزی	مرد و زن	۲۰۳۰۶۵	۶۹۹۹۴	۳۴.۵
	مرد	۱۰۳۷۱۰	۲۲۸۷۱	۲۲.۱
	زن	۹۹۳۵۵	۴۷۱۲۳	۴۷.۴
هرمزگان	مرد و زن	۳۰۰۶۱۵	۱۳۱۵۸۰	۴۳.۸
	مرد	۱۵۳۴۷۸	۴۷۷۲۸	۳۱.۱
	زن	۱۴۷۱۳۷	۸۳۸۵۲	۵۷.۰
همدان	مرد و زن	۲۵۱۸۸۴	۱۰۰۹۲۵	۴۰.۱
	مرد	۱۲۸۱۵۵	۳۲۶۳۹	۲۵.۵
	زن	۱۲۳۷۲۹	۶۸۲۸۶	۵۵.۲
یزد	مرد و زن	۱۶۵۳۷۲	۴۱۵۰۶	۲۵.۱
	مرد	۸۵۶۶۸	۱۰۸۱۹	۱۲.۶
	زن	۷۹۷۰۴	۳۰۶۸۷	۳۸.۵